

BOER JANSEN

Lesduur [kies](#) School [PO, VO](#) Niveau [mavo, havo, vwo](#) Groep [7, 8](#)

Leerjaar [1, 2](#) Vak [Film](#)

Culturele uitwisseling is al 'zo oud als de weg naar Rome!' Of zelfs nog ouder! In hoeverre is kunst (tijd- en plaatsgebonden wanneer we digitaal live met de hele wereld in contact zijn? Wat zegt lokaal of globaal nog in onze huidige tijd? Wat betekent dit verschil voor de productie, de bemiddeling en de receptie van kunst? Een van oorsprong lokale kunstenaar of musicus kan immers onmiddellijk en globaal zijn podium pakken! Toch? Wat doet dit met zijn kunst? En, wat doet het met zijn identiteit als kunstenaar?

Deze dimensie is mogelijk ook te linken aan: traditie en innovatie; ambachtelijk en industrieel; herkenning en vervreemding; amusement en engagement (bron: SLO)

Titel: Boer Jansen

Regisseur: Arjan Wildschut

Land: Nederland/België/Ierland

Duur: '14

Thema(s): Boeren/boerenleven/ bio-industrie

Genre: Animatie

Bespreek de eerste indruk die leerlingen krijgen bij het zien van de filmposter.

Mogelijke vragen om klassengesprek op gang te brengen:

- *Wat weet je van het leven op de boerderij?*
- *Wat zijn werkzaamheden van een boer?*
- *Hoe is het leven van een koe/kip/schaap voordat het op jouw bord terecht komt?*
- *Wat weet jij over de bio-industrie? Ben je weleens op een boerderij geweest?*
- *Wanneer je een animatiefilm zou mogen maken over een boerderij, wat zou jij willen vertellen?*

vraag op slide: Waar moet je aan denken bij het zien van deze filmposter? Waar denk je dat de film over gaat?

Context van de film

De intensieve veehouderij kwam op na de oorlog. De Rotterdams haven voerde goedkoop veevoer aan. Tegelijk steeg de welvaart, waardoor de vraag naar vlees

groeide. Voor de arme boeren op onvruchtbare zandgronden was het een buitenkans die ze met beide handen grepen.

Met steun van de overheid groeiden in hoog tempo varkens-en kippenschuren op het platteland. De banken en de overheid stimuleerden boeren om te investeren in steeds grotere stallen met steeds meer dieren.

In de jaren tachtig werd de keerzijde zichtbaar. Zure regen, veroorzaakt door de uitstoot van dierlijk ammoniak, en dierziekten werden als probleem ontdekt. Volgens verschillende onderzoeken staan er in Nederland s veel meer megastallen vergeleken met andere landen, maar wanneer we de grote van de megabedrijven vergelijken winnen Italië, Frankrijk en Duitsland het toch echt van Nederland. Door de toenemende concurrentie van landen waar grond en arbeid goedkoper zijn, kiezen boer en overheid voor schaalvergroting. De meningen over megastallen zijn sterk verdeeld. Men ziet voordelen (boeren kunnen meer verdienen; het is een manier om prijzen van producten laag te houden; meer werkgelegenheid) maar ook veel nadelen (kleine boeren verdwijnen-

megastallen verdringen de kleinere familiebedrijven; er komt veel ammoniak vrij en zijn megastallen dus slecht voor het milieu; als de dieren ziektes oplopen zijn de gevolgen niet te overzien).

In de intensieve veehouderij wordt er met dieren omgegaan alsof ze machines zijn. Maar dieren hebben een zenuwstelsel die lijkt op die van mens wat betekent dat ze onder deze leefomstandigheden lijden. Ze ervaren stress en pijn. Ze kunnen niet voor zichzelf opkomen. Wat zie je als de oplossing voor dit probleem? Hoe heeft de filmmaker duidelijk gemaakt dat de dieren in de film stress hebben?

Megastallen gaan voor massa's dieren.

Nederland telde er in 2013 zeker 554. Dat is nu alleen maar toegenomen. Volgens Alterra (Universiteit Wageningen) is een megastal een locatie met minimaal:

7.500 vleesvarkens of;

1.200 fokvarkens of;

120.000 leghennen of;

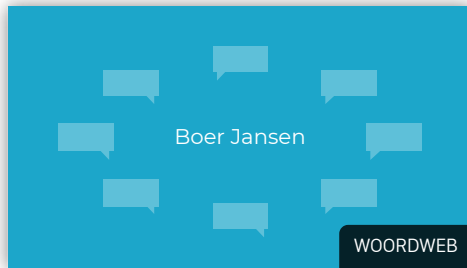
220.000 vleeskuikens of;

250 melkkoeien of;

2.500 vleeskalfjes.

Vind je dit veel? Waarom niet/wel?

Deze dieren komen nauwelijks naar buiten. Dat is ook te zien in Boer Jansen. Wat denk je dat de boodschap is van de regisseur?

Leerlingen kunnen hier invullen waar ze aan moeten denken bij het zien van de filmposter

Deze dia overslaan wanneer je geen interactieve les geeft. Je kunt deze vraag ook klassikaal behandelen en eventueel op het bord een woordweb maken

Opdracht: Kies een dier dat je kunt terugvinden op een boerderij en bedenk hoe dit dier er in de animatie uit kan zien. Probeer je het dier zo echt mogelijk te maken (realistisch) of ga je het dier misschien versimpelen (abstraheren)?

Teken dit dier.

Arjan Wildschut

Arjan Wildschut begon zijn loopbaan als animator voor Comic House en Piet Kroon. Hij werkte jarenlang in Cardiff voor BBC producties en voor Joanna Quinn's studio Beryl. In London werkte hij voor TVC, Uli Meyer en Michael Dudok de Wit. Sinds 2001 werkt hij in Nederland met zijn team Animation Works aan diverse korte films en commercials. Animation Works maakt heldere, levendige 2D. Zijn specialisatie: heldere ontwerpen en levendige, sympathieke karakters. Hij heeft veel ervaring en affiniteit met educatief werk.

Deze korte animatiefilm is een coproductie van il Luster (Nederland), S.O.I.L. (België) en Kavaleer (Ierland). Het verhaal werd bedacht door Arjan Wildschut. De allereerst aanvraag voor de ontwikkeling van de film stamt uit 2004. Door allerlei financiële en logistieke redenen was een werk dus van lange adem. Het was, volgens de makers, een tijdrovend en slopend proces en het resultaat en krachtige, mooie, betekenisvolle en universele animatiefilm. Zie hier de informatie over alle prijzen die de film heeft gewonnen.

The film won Audience Awards at both Netherlands Filmfestival and Holland Animation Film Festival, a special jury mention at KLIK! Festival Amsterdam for

best political animation, and a Green Image Award in Tokyo

<https://arjanwilschut.nl/>

Arjan Wilschut - Animator, director, writer
Arjan started animating on commercials for Comic House agency, and on Piet Kroon's film Dada. He lived and worked in Cardiff for five years. For Joanna Quinn he animated on Famous Fred, several Whiskas ads, and Dreams and Desires. He worked briefly in London for TVC, Uli Meyer Studios and on Michael Dudok de Wit's oscar-winning film Father and Daughter.

Back in Holland he made the title sequence for the popular Dutch children's film Minoes and started a small studio called Animation Works to write, design, and direct his own films: Shadows (2002), Penguins Christmas (2004), Hard boiled Chicken (2006) and Boer Jansen (2012) aka Farmer Jack, which won 5 international film awards and 2 Audience Awards.

Latest addition is the Ultrashort film 'Sola Powers in Deadly Drive-In Disaster' (2015) which was shown before 007: SPECTRE in Dutch cinemas nationwide. The short won several awards and nominations and is still being screened at festivals worldwide.

In recent years Arjan animated on European feature films like Phantom Boy

(2015), Ethel and Ernest (2016) and Funan (2017). He also works as a storyboard artist for several TV productions and of course, he is working on a new short film.

Director Statement

...'Tien jaar geleden zag ik op het nieuws veel berichten over de gekkekoeienziekte en mond-en-klauwzeer. Die veeziektes stonden vaak in verband met onverantwoorde grootschalige veehandel, waar ook veel antibiotica en pillen aan te pas kwamen. De beelden van een bulldozer die bergen dode kippen verplaatste vond ik erg schokkend; het was voor mij een reden om een film over het onderwerp te maken en mensen hierover te laten nadenken.'

(Excerpt from an interview with CJP blog)

<https://filmfreeway.com/1348346>

interview met CJP:

<https://www.cjp.nl/blog/2013/02/animatie-met-een-boodschap/71113/>

Bekijk de film met de leerlingen.

Wat is jouw eerste gevoel/ gedachte na het zien van de film?

Hier gaat het echt om de beleving van de leerling en is eigenlijk alles goed.

verdieping: context

Vragen om de film na te bespreken met leerlingen:

link met eigen omgeving:

- Deed de film je denken aan iemand die je kent of aan iets wat je in het nieuws hebt gehoord?

Context van de film

- In welke omgeving speelde de film zich af?
- Drukte die omgeving z'n stempel op het verhaal?
- Denk je dat dit in andere landen ook gebeurt? (De film speelt zich op een oer-Hollands boerderij maar heeft ook iets universeels.)

Context waarbinnen de film vertoond is

- Begrijp je waarom deze film de publieksprijs won op het NFF 2012? (Krachtige visuele stijl, betekenisvol verhaal, sympathieke personages zijn allemaal de ingrediënten die deze film zo speciaal maken.)

Verdieping & analyse

Er wordt niet gepraat tijdens de film en de stijl is half realistisch. Hoe komt het dat je toch snapt wat er gebeurt?

de gebeurtenissen worden helder geschetst (zie ook bij narratief), de vormgeving zorgt voor snelle herkenning: je ziet meteen waar het verhaal zich afspeelt, wie de hoofdpersoon is, etc.

Wat vind je van de manier waarop hij getekend is?

Dikke, zwarte lijnen en heldere kleurvlakken.

Hoe wordt het verschil tussen de boer en de zakenman en wetenschapper duidelijk gemaakt in de vormgeving? Denk aan vorm, kleur

Hoe wordt in de animatie een verband gelegd tussen de boerderij en een fabriek?

De schapen en koeien op een rij (let ook op de muziek en marcheergeluiden die hierbij zitten), de eieren, melk en wol die veranderen in geld

Hoe wordt muziek gebruikt in de film?

De muziek wordt ingezet om het verhaal te ondersteunen.

Welke andere geluiden vallen op?
Er wordt niet in gepraat, maar verder hoor je bij alle handelingen passend geluid: een deur die opengaat, geklop, voetstappen, etc

Hoe wordt muziek gebruikt in de film?
De muziek wordt ingezet om het verhaal te ondersteunen.

Welke andere geluiden vallen op?
Er wordt niet in gepraat, maar verder hoor je bij alle handelingen passend geluid: een deur die opengaat, geklop, voetstappen, etc.

FILMANALYSE 3
 Hoe wordt het verschil tussen de boer en de zakenman en wetenschapper duidelijk gemaakt in de vormgeving? Denk aan vorm, kleur

Aan welke details merk je dat de boer en de dieren in de eerste deel van de film tevreden zijn?(Let op de tevredenheid, optimisme, humor, gezonde dynamische routine, liefde en zorg voor de dieren...). Wat verstoort hun idyllische routine?

Een animatie maken is een tijdrovend proces. In deze film is slim gebruik gemaakt van manieren om het verhaal in kortere tijd te vertellen. Kun je een voorbeeld noemen?

Het planten van het zaadje (en het verstrijken van de seizoenen)

De foto's aan de muur van de vader van de boer en de boer met zijn vader→ familiegeschiedenis

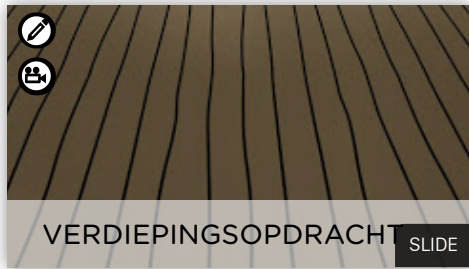
De handelingen/werkzaamheden van de boer zien we steeds terugkomen: opstaan, eten kip,schaap, Koe, administratie, ontspannen,slapen. er verandert steeds meer aan de routine. We snappen dit als kijker omdat we dit aan het begin een keer helemaal gezien hebben

Kunnen leerlingen bedenken wat de filmmaker heeft gedreven om deze film te maken?

Is het gelukt om zijn boodschap over te brengen?

Bedenk een idee voor jouw eigen animatiefilm over en maatschappelijk onderwerp. Verwerk dit idee op 1 van de volgende manieren:

- een synopsis
- een storyboard

Leerlingen kunnen op deze manier hun opgedane kennis over animatie en maatschappelijk relevante thema's combineren met hun eigen belevingswereld

Wanneer leerlingen zelf nog verder willen experimenteren, kan dat eenvoudig door de Stop Motion app op hun telefoon te zetten (gratis)

Klik [hier voor de IOS app \(Iphone\)](#) en [hier voor Android](#)